

ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ

ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦ

xiv

- ਕਾਂਡ ਪਹਿਲਾ—ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ-ਦੁਆਬਿਆਂ, ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਤੀਰਥਾਂ ਦਾ
ਬਿਆਨ 1—15
ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਸੰਸ਼ੋ—1, ਦੁਆਬੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ—3,
ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਹਾਲ—4, ਹਰੇਕ ਗੁਰੂ ਦੇ ਉੱਘੇ ਕੰਮ—7, ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ
ਤੀਰਥਾਂ ਦੇ ਨਾਂ—12
- ਕਾਂਡ ਦੂਜਾ—ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਉੱਨਤੀ ਤੇ ਰਾਜ ਦਾ ਹਾਲ 16—49
ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਦੁਰਾਨੀ ਦੀ ਆਮਦ—16, ਸਿੱਖ ਮਿਸਲਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਉੱਤੇ
ਕਬਜ਼ਾ—19, ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਖ਼ਾਨਦਾਨ—20,
ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਦਾ ਅਰੰਭ—36, 1854 ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਬੰਦੋਬਸਤ ਅਨੁਸਾਰ
ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰੀਆਂ, ਜ਼ਿਲੇ ਤੇ ਜ਼ਿਲੇ-ਵਾਰ ਵੱਸੋਂ—37, ਧੀਆਂ ਦਾ
ਮਾਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰਨਾ—43.
- ਕਾਂਡ ਤੀਜਾ—ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਦਾ ਬਿਆਨ 49—178
- ਕਮਿਸ਼ਨਰੀ ਜਲੰਧਰ :—ਜ਼ਿਲਾ ਜਲੰਧਰ ਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ—49, ਜ਼ਿਲਾ
ਕਾਂਗੜਾ—52, ਜਵਾਲਾ ਮੁਖੀ—59, ਕੁੱਲੂ ਪਹਾੜ—68
- ਕਮਿਸ਼ਨਰੀ ਲਾਹੌਰ :—ਜ਼ਿਲਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ—65, ਜ਼ਿਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ—71,
ਸ਼ਾਦੀ ਦੇ ਰਸਮ-ਰਿਵਾਜ—73, ਤਿਉਹਾਰ—74, ਜ਼ਿਲਾ ਲਾਹੌਰ—75, ਜ਼ਿਲਾ
ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ—91, ਜ਼ਿਲਾ ਸਿਆਲਕੋਟ—99
- ਕਮਿਸ਼ਨਰੀ ਜਿਹਲਮ :—ਜ਼ਿਲਾ ਗੁਜਰਾਤ—104, ਜ਼ਿਲਾ ਜਿਹਲਮ—106, ਜ਼ਿਲਾ
ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ—109, ਜ਼ਿਲਾ ਸ਼ਾਹਪੁਰ—118
- ਕਮਿਸ਼ਨਰੀ ਮੁਲਤਾਨ :—ਜ਼ਿਲਾ ਮੁਲਤਾਨ—128, ਜ਼ਿਲਾ ਝੰਗ—133, ਜ਼ਿਲਾ
ਗੋਗੋਰਾ—142
- ਕਮਿਸ਼ਨਰੀ ਲਹੀਆ :—ਜ਼ਿਲਾ ਖ਼ਾਨਗੜ੍ਹ—150, ਜ਼ਿਲਾ ਲਹੀਆ—152, ਜ਼ਿਲਾ
ਡੇਰਾ ਇਸਮਾਈਲ ਖਾਂ—156, ਜ਼ਿਲਾ ਡੇਰਾ ਗਾਜ਼ੀ ਖਾਂ—165
- ਕਮਿਸ਼ਨਰੀ ਪਿਸ਼ਾਵਰ :—ਜ਼ਿਲਾ ਹਜ਼ਾਰਾ—172, ਜ਼ਿਲਾ ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਤੇ ਕੋਹਾਟ—175
- ਕਾਂਡ ਚੌਥਾ—ਰਾਜਿਆਂ ਤੇ ਵੱਡੇ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਇਲਾਕੇ 179—205
ਮੰਡੀ ਤੇ ਸੁਕੋਤ—179, ਕਪੂਰਥਲਾ—180, ਬਹਾਵਲਪੁਰ—185, ਜੰਮੂ ਤੇ
ਕਸ਼ਮੀਰ—190, ਕਾਬਲ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ
ਸੁਲ੍ਹਾ ਦਾ ਹਾਲ—205
- ਛਪਾਈ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 225

ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦ

228

ਕਾਂਡ ਪਹਿਲਾ—ਹਿੰਦੀ ਤੇ ਫ਼ਾਰਸੀ ਦੇ ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਸਮੇਤ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਕੁਝ

ਸ਼ਬਦ

231—235

ਅਖੌਤੀ ਨੀਚ ਜ਼ਾਤਾਂ ਦੇ ਪੂਜਯ-ਅਜਥਾਨ—235, ਜ਼ੀਨ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦੀਆਂ

ਕਿਸਮਾਂ—237, ਸਰਹਦ ਮੱਛਾ-ਸੈਨੂ ਤੇ ਕੱਛ-ਮੱਛ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ—239,

ਪ੍ਰੋਹਿਤ, ਪਚੋਲੀ ਤੇ ਪਾਂਧੇ ਬ੍ਰਹਿਮਣਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ—239

ਕਾਂਡ ਦੂਜਾ—ਆਈਨ-ਇ-ਅਕਬਰੀ ਵਿਚ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਪਰਗਣਿਆਂ ਦਾ

ਬਿਆਨ

241

ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਆਮਦ, ਪੁਰਾਣੇ ਪਰਗਣਿਆਂ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਤੇ ਹਰੇਕ ਸਰਦਾਰ ਦਾ

ਇਲਾਕਾ ਕਾਇਮ ਹੋਣ ਦਾ ਹਾਲ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਸਲਾਂ ਤੇ ਇਸ ਦੇਸ ਵਿਚ

ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਿੱਕਿਆਂ ਦਾ ਬਿਆਨ—245, ਸਰਦਾਰਾਂ, ਜਾਗੀਰਦਾਰਾਂ ਤੇ

ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵਿਰਾਸਤ ਤੇ ਵੰਡ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ—251,

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਿੱਕਾ ਬੈਠਣਾ, ਸਰਕਾਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੇ

ਨਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਗਿਆ-ਪੱਤਰਾਂ, ਤਸੱਲੀ-ਨਾਮਿਆਂ ਤੇ ਅਹਿਦਨਾਮਿਆਂ

ਦੀਆਂ ਨਕਲਾਂ—254, ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਦੀਆਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਵਿਚ

ਨਿਯੁਕਤ ਏਜੰਟ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਸੂਚੀ—257, ਨਿਰ-ਸੰਤਾਨ ਗੁਜਰ ਜਾਣ ਵਾਲੇ

ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਦਖਲ ਤੇ ਜ਼ਬਤੀ—

259, ਸਤਲੁਜ ਉਰਾਰ ਦੇ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਖਿਤਾਬ—262, ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ

ਅਹਿਲਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਨ—266, ਸਿੱਖ ਸਰਦਾਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੇ

ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਪਸ ਲੈਣੇ, ਪਟਿਆਲਾ ਆਦਿ ਨੌਂ ਘਰਾਂ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਬਹਾਲੀ,

ਚੌਤੀ ਫੁਟਕਲ ਸਿੱਖ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ—267, ਸਿੱਖ

ਜਾਗੀਰਦਾਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਨਿਯਮ—271

ਕਾਂਡ ਤੀਜਾ—ਫੂਲ ਬੇਸ (ਪਟਿਆਲਾ, ਨਾਭਾ ਤੇ ਜੀਂਦ) ਦੇ ਖਾਨਦਾਨਾਂ ਦਾ ਹਾਲ—275

ਕਾਂਡ ਚੌਥਾ—ਹਰੇਕ ਜ਼ਿਲੇ ਦਾ ਵੇਰਵੇ-ਸਹਿਤ ਹਾਲ:—1. ਜ਼ਿਲਾ ਅੰਬਾਲਾ—291,

2. ਜ਼ਿਲਾ ਥਾਨੇਸਰ—314, 3. ਜ਼ਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ—327, 4. ਜ਼ਿਲਾ

ਫੀਰੋਜ਼ਪੁਰ—333, 5. ਜ਼ਿਲਾ ਸ਼ਿਮਲਾ (ਰਾਜਾ ਬੁਸ਼ਹਿਰ, ਰਾਜਾ ਸਿਰਮੌਰ, ਰਾਜਾ

ਨਾਲਾਗੜ੍ਹ, ਰਾਜਾ ਬਿਲਾਸਪੁਰ, ਅਠ ਰਾਣੇ, ਅਠ ਠਕਰਾਈਆਂ)—336,

ਸ਼ਿਮਲੇ ਤੋਂ ਚੌੜੀ ਧਾਰ ਤਕ ਦੀ ਸੈਰ—346.